MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Sekcia environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava

Číslo: 2105/2016-1.7/jm
Bratislava 16.12.2016
Vybavuje: Mgr. Jana Miklasová

Rozsah hodnotenia

určený podľa §30 ods. 1,2,3 zákona č. 24/2006Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti
"**Návrh plánu otvárky, prípravy a dobývania v dobývacom priestore Rakša"**

Dotknutý orgán Okresný úrad Turčianske Teplice, Odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-TR – OSZP-2015/000357-Ku zo dňa 18.05.2015) predložili Ministerstvu životného prostredia SR (ďalej len „MŽP SR") podľa § 19 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon") podnet pre navrhovanú činnosť **„Návrh plánu otvárky, prípravy a dobývania v dobývacom priestore Rakša"** (ďalej len „navrhovaná činnosť") navrhovateľa **JIVA-TRADE Rakša s.r.o.,** Š. Moyzesa 2700/22, 926 01 Sereď.

Predmetom navrhovanej činnosti je obnovenie banskej činnosti v dobývacom priestore Rakša v k.ú. Rakša okres Turčianske Teplice. Na dobývanie ložiska bol určený dobývací priestor Rakša (ďalej len „DP Rakša") rozhodnutím MSV SR č. 3806/IO-Be/Ja zo dňa 04.03.21974 o celkovej výmere 263 998 m^2. Rozhodnutím OBÚ Banská Bystrica č. 1910/511/Bo-Oz/2002 zo dňa 06.12.2002 bola na ložisku povolená banská činnosť na roky 2003-2010. Podľa súčasného návrhu plánu otvárky, prípravy a dobývania ložiska sú určené hranice ťažby v rozsahu parciel vo vlastníctve navrhovateľa: parcely E-KN 335/12 a 333/3000. Ťažobný priestor je lokalizovaný v hraniciach DP Rakša o výmere 4,99 ha s predpokladanou ročnou ťažbou do 100 000t. DP Rakša sa nachádza v ochrannom pásme NP Veľká Fatra s 2. stupňom územnej ochrany. S DP Rakša hraničí Národný Park Veľká Fatra (3. stupeň územnej ochrany), Územie európskeho významu Veľká Fatra (SKUEV0283) a Chránené vtáčie územie Veľká Fatra (SKCHVU033). V blízkosti sa nachádza národná prírodná rezervácia Rakšianske rašelinisko. V bezprostrednej blízkosti sa nachádza archeologické nálezisko – národná kultúrna pamiatka Hrádok.

Navrhovaná činnosť je podľa zákona zaraditeľná do prílohy č. 8, kategória č. 1 Ťažobný priemysel, položka č. 11 Lomy a povrchová ťažba a úprava kameňa, ťažba štrkopiesku a piesku ale svojimi parametrami nespĺňa limity pre zisťovacie konanie ani pre povinné hodnotenie.

MŽP SR vo svojom rozhodnutí č. 5394/2013-3.4/jm zo dňa 30.06.2015 vydanom podľa § 20 ods. 6 zákona rozhodlo, že navrhovaná činnosť **sa bude posudzovať podľa zákona**. Navrhovateľ dňa 22.07.2016 podal voči rozhodnutiu rozklad pričom považoval predmetné rozhodnutia za nezákonné, nakoľko vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, nesprávneho právneho posúdenia a absencie riadneho odôvodnenia.

Osobitná komisia ministra životného prostredia Slovenskej republiky pre konanie vo veci rozkladov dňa 16.11.2015 rozhodnutie zrušila a vrátila vec na nové prejednávanie a rozhodnutie. MŽP SR po doplňujúcom prejednaní vydalo rozhodnutie, že navrhovaná činnosť sa bude posudzovať podľa zákona. Navrhovateľ dňa 01.07.2016 podal voči rozhodnutiu rozklad pričom opäť považoval predmetné rozhodnutia za nezákonné, nakoľko vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, nesprávneho právneho posúdenia a absencie riadneho odôvodnenia. Osobitná komisia ministra životného prostredia Slovenskej republiky pre konanie vo veci rozkladov vydala dňa 07.10.2016 rozhodnutie, v ktorom zamietla rozklad navrhovateľa a potvrdila rozhodnutie MŽP SR č.2105/2016-1.7/jm zo dňa 10.06.2016, ktoré nadobudlo platnosť dňa 19.10.2016.

Na základe vyššie uvedených skutočností MŽP SR zvolalo podľa §30 zákona dňa 04.11.2016 prerokovanie rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti. Prítomní podľa priloženej prezenčnej listiny.

Predmetná navrhovaná činnosť bola ešte dňa 16.06.2015 prerokovaná na okresnom úrade Turčianske Teplice a odvtedy nedošlo významnejšej zmene stanovísk dotknutých orgánov a verejnosti. Na základe niektorých opakovane doručených stanovísk sa naďalej javí najproblematickejšia preprava suroviny z lomu. Jediná komunikácia (cesta III. triedy č. 06546), ktorá v súčasnosti umožňuje vývoz vyťaženého materiálu z DP Rakša vedie priamo cez celú obytnú časť obce Rakša a mestskou časťou Turčianskych Teplíc – Turčiansky Michal. Cesta má úzky profil a zlý technický stav. Navrhovateľ dal vypracovať v decembri 2015 Dopravnú štúdiu – dopravného napojenia kameňolomu Rakša podľa ktorej napojenie na cestu I/65 kapacitne vyhovuje aj v časovom horizonte roku 2036. Navrhovateľ dal ďalej vypracovať rozptylovú štúdiu, ktorá však nepotvrdila obavy obyvateľov z možného vplyvu na emisnú situáciu v území, navrhovaná činnosť spĺňa limity stanovené vyhláškou MŽP SR č. 360/2010 Z .z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov. Avšak z výsledkov hlukovej štúdie vyplýva, že hlukové pomery v okolí cesty III/2184 už v súčasnosti nespĺňajú limity podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z a pri navýšení dopravy spôsobenej odvážaním vyťaženej suroviny z lokality budú prekročené limity ešte viac. Diskutabilné je zaradenie územia do kategórie II. alebo III. podľa vyhlášky č. 549/2007, ale ako vyplýva zo stanoviska kompetentného orgánu (RUVZ) podľa zákona č. 355/2007 Z. z. územie obce Rakša cez ktorú sa plánuje prepravovať surovina je v zaradené v kategórii II. V predchádzajúcom procese sa nepotvrdila ani prevádzková spôsobilosť, prevádzková výkonnosť a únosnosť v zmysle technických podmienok cesty III/2184, ktorá je už v súčasnej dobe poškodená a ani bezpečnosť premávky cez obec. Mesto Turčianske teplice nesúhlasí ani s variantom využitia ul. Zorkovská ako obchvatovej komunikácie, v dotknutom úseku je územným rozhodnutím schválená výstavba individuálnej bytovej výstavby – IBV Zorkovce (Sunfield). Navrhovateľ počas prerokovania rozsahu hodnotenia prezentoval potenciálny nový návrh prepravnej trasy suroviny, tak aby sa doprava uskutočňovala mimo zastavaného územia obce, s predpokladom minimalizácie vplyvov na obyvateľstvo. Návrh prepravnej cesty je zatiaľ iba v štádiu prípravy a podrobnejšie bude rozpracovaný v správe o hodnotení. Predmetom diskusie bolo aj stanovenie potreby primeraného posúdenia podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, resp. posúdenie vplyvu navrhovanej činnosti na Územie európskeho významu Veľká Fatra a Chráneného vtáčieho územia Veľká Fatra.

Prítomní boli ďalej oboznámení s ďalším postupom v procese posudzovania podľa zákona. Na základe uvedeného, MŽP SR v spolupráci s rezortným orgánom a povoľujúcim orgánom a po prerokovaní s navrhovateľom určuje podľa § 30 zákona nasledovný rozsah hodnotenia:

1. VARIANTY PRE ĎALŠIE HODNOTENIE

Pre hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti „**Návrh plánu otvárky, prípravy a dobývania v dobývacom priestore Rakša**“, na životné prostredie sa určuje **nulový variant** (stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila) a **variant vypracovaný navrhovateľom.**

V prípade, že sa pri vypracovávaní správy o hodnotení vyskytnú nové technologické alebo lokalitné varianty na základe nových poznatkov, limitov územia a iných zistení, je možné ich zahrnúť do správy o hodnotení s odôvodnením ich výberu.

2. ROZSAH HODNOTENIA URČENÝCH VARIANTOV

2.1. Všeobecné podmienky

2.1.1. Navrhovateľ zabezpečí vypracovanie správy o hodnotení. Vzhľadom na povahu a rozsah navrhovanej činnosti a jej lokalizáciu je potrebné, aby správa o hodnotení obsahovala rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 11 zákona, primerane charakteru navrhovanej činnosti.

2.1.2. Pre hodnotenie navrhovanej činnosti sa nestanovuje časový harmonogram, ani žiadne špecifické požiadavky limitujúce časový rozsah hodnotenia.

2.1.3. Navrhovateľ doručí MŽP SR kompletné vyhotovenie správy o hodnotení v počte 3 kusy, dva kus vyhotovenia všeobecného záverečného zhrnutia a 1x správu o hodnotení na elektronickom nosiči dát.

2.2. Špecifické podmienky

Po prerokovaní rozsahu hodnotenia vyplynula potreba v správe o hodnotení podrobnejšie rozpracovať nasledovné okruhy otázok súvisiacich s navrhovanou činnosťou:

2.2.1. Posúdiť vplyv navrhovanej činnosti na Územie európskeho významu Veľká Fatra (SKUEVV0283), Chránené vtáčie územie Veľká Fatra (SKCHVU033) a na národnú prírodnú rezerváciu Rakšianské rašelinisko;

2.2.2. Posúdiť vplyv na významné mokraďové lokality a unikátne spoločenstvá druhov rastlín a živočíchov, ktoré sa v DP vyvinuli;

2.2.3. Posúdiť vplyv a vyhodnotiť riziká navrhovanej činnosti na Vodný zdroj Cibuľová a to z pohľadu kvality a výdatnosti vo vodnom zdroji a navrhnúť opatrenia na prevenciu a elimináciu možných negatívnych vplyvov;

2.2.4. Navrhnúť spôsob a zásady rekultivácie a stanoviť základný rámec rekultivačných prác po ukončení ťažobnej činnosti a navrhnúť spôsob využitia územia po ukončení činnosti;

2.2.5. Navrhnúť vhodné technické a organizačné opatrenia na účinné zmiernenie vplyvu navrhovanej činnosti prevádzkovaní stacionárnych zdrojov emitujúcich tuhé znečisťujúce látky;

2.2.6. Rozpracovať nakladanie s odpadmi, ktoré budú vznikať počas realizácie navrhovanej činnosti;

2.2.7. V prípade realizácie dopravy cez mesto Turčianske Teplice, vypracovať dopadovú štúdiu vplyvu dopravy na obytné zóny, na bezpečnosť cestnej premávky, národnú kultúrnu pamiatku č. NKP 633/0 a dodržanie hlukových

pomerov v obytných častiach mesta v úseku celej trasy zásobovania a prepravy suroviny z lomu a do lomu až po výjazd na komunikáciu č. III/2132 (ul. SNP);

2.2.8. Zhodnotiť prevádzkovú spôsobilosť, prevádzkovú výkonnosť a únosnosť v zmysle technických podmienok na ceste III/2184;

2.2.9. Navrhnúť vnútroareálovú prepravu a uskladňovanie materiálu mimo miesta výskytu mokradí;

2.2.10. Navrhnúť a dopracovať manipulačnú a stáčaciu plochu pri čerpaní pohonných hmôt do ťažobných mechanizmov a nákladných áut a všetky priestory kde sa zaobchádza so znečisťujúcimi látkami;

2.2.11. Stanoviť časový harmonogram plánovanej ťažobnej činnosti v lome, vylúčiť ťažbu na neurčité obdobie – do vyťaženia zásob v zmysle stanoviska ŠOP SR Správa NP Veľká Fatra;

2.2.12. Navrhnúť prepravné trasy pre odvoz vyťaženej suroviny, tak aby boli minimalizované vplyvy na zastavané územie obcí ako aj na technický stav dotknutých komunikácii;

2.2.13. Vyhodnotiť spoločenskú opodstatnenosť navrhovanej ťažobnej činnosti.

2.2.14. Doplniť všetky relevantné údaje/podmienky/pripomienky podľa ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z. a súvisiacej platnej legislatívy SR najmä v oblasti ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia a verejného zdravotníctva v súlade s odborným stanoviskom RÚVZ so sídlom v Martine č. PPL 2015/00880 zo dňa 29.04.2015 – body A); B); C); D) v celom rozsahu:

A) Predložiť súlad navrhovanej činnosti so schváleným územným plánom;
B) Predložiť údaje o vzdialenostiach dobývacieho priestoru Rakša od najbližšej obytnej zástavby resp. od území, ktoré by mohli byť činnosťou v dobývacom priestore Rakša negatívne ovplyvnené/dotknuté, vrátane trasovania dopravy;
C) Predložiť hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (HIA) vypracované odborne spôsobilou osobou v súlade s § 6 ods. 3 písm. c) zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení a vyhláškou MZ SR č. 233/2014 Z. z. o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie;
Súčasťou hodnotiacej správy bude:
1. hluková štúdia vypracovaná odborne spôsobilou osobou, za účelom posúdenia:
a) vplyvu všetkých činností samotnej ťažby na zdravie obyvateľov, na existujúce objekty a zariadenia, ktoré môžu byť predmetnou činnosťou akýmkoľvek spôsobom dotknuté;
b) predikcia hlukovej záťaže z dopravy – vypracovaná na základe doplnenia trasovania dopravy;
2. vibračná (otrasová) štúdia vypracovaná odborne spôsobilou osobou (ťažba, doprava);
3. emisno-imisná štúdia, rozptylová štúdia (ťažba, doprava);
Štúdie/posúdenia navrhnú konkrétne opatrenia na elimináciu hlukovej záťaže, vibrácií/otrasov, emisií/imisií z konkrétnych zdrojov pre jednotlivé dotknuté časti územia.
D) Predložiť protokol merania rádioaktivity obsahu prírodných rádionuklidov v surovine;
E) Podľa príslušných ustanovení zákona NR SR č.355/2007 Z.z. a súvisiacich vykonávacích predpisov a aproximačných nariadení vlády SR predložiť:

a. detailný popis súvisiacich objektov – administratívna časť, sociálnohygienické zázemie, detailný popis všetkých priestorov s vybavením (dispozičné členenie priestorov a ich náväznosť, presné rozmery a svetlá výška, riešenie podláh a stien, kde sú a koľko otvárateľných okien od podlahy (počet, rozmery), osvetlenie (denné, umelé), zabezpečenie prirodzeného vetrania;
b. nútená výmena vzduchu (prívod v m3/h, odvod v m3/h, koľkonásobná výmena vzduchu za hodinu je pre každý priestor osobitne), zohrievanie resp. chladenie privádzaného vzduchu, filtrácia privádzaného vzduchu;
c. napojenie na inžinierske siete - voda, elektrina, plyn, kanalizácia/žumpa (výtokové miesta pitnej a teplej vody, spôsob odkanalizovania objektu...);
d. počet pracovníkov celkom, počet pracovníkov podľa jednotlivých pracovísk a profesií, vrátane počtov mužov a žien jednotlivo a zmennosť na jednotlivých pracoviskách (pracovná doba);
e. zabezpečenie stravovania pre pracovníkov;
f. zoznam náradia, nástrojov, prístrojov, strojov a zariadení;
g. všetky aktuálne výsledky objektivizácií, kvalitatívneho a kvantitatívneho zisťovania zdraviu škodlivých faktorov životného prostredia a pracovného prostredia, ktoré sú používané pri Vašej činnosti alebo ktoré pri nej vznikajú, a ktorých používanie a prípustné hodnoty sú upravené osobitnými predpismi;
h. podrobný popis jednotlivých pracovných činností – vyšpecifikovanie všetkých profesií a vypracované podrobné pracovné náplne a úkony, s ohľadom na kumulované činnosti;
i. podrobné časové snímky v náväznosti na bod h);
j. kategorizáciu všetkých pracovných činností podľa vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z.z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii pracovných činností a o náležitostiach návrhu na zaradenie pracovných činností do kategórií z hľadiska zdravotných rizík;
k. výsledky hodnotení zdravotných rizík vyplývajúcich z expozície faktorom pracovných podmienok pre všetky pracovné činnosti osobitne v náväznosti na bod h) a i);
l. vypracované posudky o riziku, ak to ustanovujú osobitné predpisy, v náväznosti na bod hi), i), k);
m. prevádzkové poriadky, ak to ustanovujú osobitné predpisy, vypracované podľa súčasne platnej legislatívy;
n. zhrnutie výsledkov aktuálnych posudkov o zdravotnej spôsobilosti pracovníkov na výkon konkrétnej činnosti - u jednotlivých pracovníkov vhodnosť pracovného zaradenia pre daný druh profesie v konkrétnom riziku podľa §§ 30; 30e; 30f zákona č. 355/2007 Z.z. (najmä výsledky vstupných a periodických preventívnych lekárskych prehliadok (PLP), s vhodnou obsahovou náplňou lekárskych prehliadok), v súlade s Odborným usmernením Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o náplni lekárskych preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci, číslo S05281-OZS-2013, zo dňa 20.01.2014, uverejneným vo Vestníku MZ SR čiastka 1-10 zo dňa 29.01.2014;
o. spôsob informovania pracovníkov o všetkých zdravotných rizikách, opatreniach na zníženie zdravotných rizík a spôsobe ochrany pred ich pôsobením (kto vykonáva, frekvencia);
p. v náväznosti na všetky identifikované a posúdené zdravotné riziká spôsob a vhodnú formu ich zníženia formou kolektívnych a individuálnych opatrení zamestnávateľa / prevádzkovateľa, vrátane presných typov používaných OOPP, frekvencie výmeny, účinnosti, spôsobu a miesta údržby, vhodnosti na konkrétnu pracovnú činnosť;

q. zoznam všetkých používaných, skladovaných chemických látok a chemických zmesí s aktuálnymi kartami bezpečnostných údajov podľa zákona NR SR č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) pre faktory pracovného prostredia v súlade § 39 zákona č.355/2007 Z. z. a podľa § 4 - § 12 nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v platnom znení) v náväznosti na ďalšiu platnú legislatívu SR a EU v oblasti chemických látok a zmesí:

2.2.15. Písomne vyhodnotiť splnenie alebo nesplnenie (v danom prípade zdôvodniť prečo nie) všetkých stanovísk k zámeru, k určenému rozsahu hodnotenia a časovému harmonogramu a v samostatnej kapitole zhodnotiť splnenie jednotlivých bodov tohto rozsahu hodnotenia a časového harmonogramu pre navrhovanú činnosť;

2.2.16. Zohľadniť všetky ďalšie relevantné pripomienky a požiadavky, ktoré sa pri vypracovávaní správy o hodnotení vyskytnú.

3. UPOZORNENIE

Podľa § 30 ods. 4 zákona je platnosť rozsahu hodnotenia tri toky od jeho určenia, ak sa v harmonograme neurčí inak.

Podľa § 30 ods. 5 zákona je navrhovateľ povinný v spolupráci s dotknutou obcou bez zbytočného odkladu informovať vhodným spôsobom verejnosť o určenom rozsahu hodnotenia. Rozsah hodnotenia bude prístupný aj na webovom sídle http://www.enviroportal.sk/sk/eia.

Podľa § 30 ods. 6 môžu verejnosť, dotknutá obec, dotknutý samosprávny kraj, dotknutý orgán a ďalšie osoby predložiť pripomienky k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti do desiatich pracovných dní od zverejnenia podľa odseku 5 príslušnému orgánu, ktorý ich po vyhodnotení doručí navrhovateľovi.

RNDr. Gabriel Nižňanský
riaditeľ odboru

Príloha: Prezenčná listina

Rozdeľovník:

Doručuje sa

1. **JIVA-TRADE Rakša s.r.o.,** Š. Moyzesa 2700/22, 926 01 Sereď
2. **Obecný úrad Rakša**, Rakša 81, 039 01 Turčianske Teplice
3. **Mestský úrad Turčianske Teplice**, Partizánska 413/1, 039 01 Turčianske Teplice

Na vedomie

4. **Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici**, ul. 9. mája č. 2, 975 90 Banská Bystrica
5. **Ministerstvo hospodárstva SR**, Mierová 19, 827 15 Bratislava 212
6. **Okresný úrad Turčianske Teplice**, Odbor starostlivosti o životné prostredie, ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice
7. **Úrad žilinského samosprávneho kraja,** Komenského 2622/48, 010 01 Žilina

8. **Okresný úrad Martin,** Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácii**,** Námestie S. H. Vajanského 1, 036 58 Martin
9. **Okresný úrad Martin,** Pozemkový a lesný odbor, P. Mudroňa 45, 036 01 Martin
10. **Okresný úrad Turčianske Teplice,** Odbor krízového riadenia, Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice
11. **Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Martine,** Kuzmányho 27, 036 80 Martin
12. **Radoslav Petrovič,** Slobody 322/3, 039 01 Turčianske Teplice
13. **Okresný úrad Žilina,** Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Nám. M. R. Štefánika 1, 010 01 Žilina
14. **Správa Národného parku Veľká Fatra,** P. O. Hviezdoslava 38, 036 01 Martin
15. **Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Martin,** Viliama Žingora 30, 036 01 Martin